

Хулосаи

чаласаи васеи Шӯрои олимони факултети менеҷмент ва ҳуқуқи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Диссертатсияи Амиров Муҳаммадшариф Савзаевич дар мавзуи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07. - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз пешниҳод карда шудааст, дар кафедраи менеҷменти молиявии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба анҷом расонида шудааст.

Амиров Муҳаммадшариф Савзаевич солҳои 2018-2022 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи менеҷменти молиявии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон вобаста шудааст.

Тибқи қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон аз 31-уми майи соли 2018 протоколи №11/5.21 мавзуи диссертатсияи унвонҷӯ Амиров Муҳаммадшариф Савзаевич бо номи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон» зери роҳбарии н.и.и., дотсент Сафаров Б.Г. тасдиқ карда шудааст.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи илмӣ дар мавзуи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон» чунин хулосаҳо бароварда шуд:

1.Баҳодихии иҷрои диссертатсия. Аҳамият ва нақши соҳаи саноати хӯрокворӣ дар таъмини амнияти озуқавории Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯз аз рӯз меафзояд ва хавфҳои молиявӣ, ки ба ин соҳаи иқтисодӣ хос аст ба назар гирифтани зарур мебошад. Ва пеш аз ҳама ба хусусиятҳои дохилисоҳавӣ тавачҷуҳ зоҳир намудан лозим аст: вобастагӣ аз базаи ашёи хом, мураккаб будани нигоҳдории ашёи хом ва маҳсулоти тайёр, инчунин дар кашондани онҳо, мавсимӣ будани истеҳсолот, сарфи зиёди моддии истеҳсолот ва ғайра. Аз ин рӯ, бо мақсади баланд бардоштани самаранокии фаъолияти молиявӣ иқтисодии корхонаҳои саноатӣ, ба даст овардани натиҷаҳои оптималии молиявӣ бо роҳи оптимизатсияи нишондиҳандаҳои молиявӣ, таҳияи стратегияи идоракунии ба хавф нигаронидашуда дар корхонаҳо зарур аст. Ин вазъият ҷустуҷӯи объективии асосҳои назариявӣ методологиро тақозо мекунад ва ҳалли ин масъалаҳо мубрамият, интиҳоби мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои диссертатсияро муайян мекунад.

Диссертатсияи Амиров Муҳаммадшариф Савзаевич дар мавзуи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавзуи рӯзмарраи шароити муосир буда, дар сатҳи баланди илмӣ навишта шудааст. Ҳамзамон, бо забони илмӣ ва шеваи тоҷикӣ навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад.

2.Мақсади таҳқиқот ин омӯзиши хусусиятҳои назариявӣ - методологии хавфҳои молиявӣ ва дар ин асос такмил додани усулҳои арзёбии хавфҳои молиявӣ дар корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

3.Навгонии илмӣ таҳқиқот натиҷаҳои илмӣ зерин ба ҳисоб мераванд:

1.Муқаррар шуд, ки идоракунии хавфҳои молиявӣ ҳамчун маҷмӯи усулҳо ва чорабиниҳои мебошад, ки дар сатҳи муайян барои пешгӯии ҳолатҳои хавф ва баргараф намудани онҳо имконият медиҳанд. Дар асоси омӯзиши ақидаҳои муосири илмӣ ва ҷанбаҳои назариявӣ тафсири муаллифии хавфҳои молиявӣ таҳия ва пешниҳод гардидааст, ки мувофиқи он “хавфҳои молиявӣ дар корхонаҳои саноатӣ- ин хавфҳои эҳтимолияти талафоти фоидаҳои корхона дар асоси самаранок ба роҳ намондани низоми идоракунии хавфҳои молиявӣ, сари вақт арзёбӣ накардани вазъияти молиявии корхона, инчунин надоштани стратегияи идоракунии ба хавф нигаронидашудаи он пайдо мешаванд”;

2. Муайян шуд, ки сатҳи муракабии хавфҳои молиявӣ вобаста аз омилҳои гуногун, сабабҳо, манъбаҳо, хусусияти ҳисоботи молиявӣ ва ғайра метавонад фарқ кунад. Вобаста ба он, ки чунин омилҳо хело зиёданд, пас барои таҳлили нақшавии хавфи молиявӣ бояд омилҳои асосии он, ки воқеан ҳолати хавфро ба вучуд оварда метавонанд муайян гардидаанд: омилҳои идорашаванда (ташкили меҳнат, сохтори идоракунӣ, истифодаи захираҳои дохилӣ, равандҳои истеҳсолӣ ва ғайраҳо ва омилҳои идоранашаванда (иклимӣ, сиёсӣ, экологӣ, муваққатӣ ва ғайра), ки онро субъекти идоракунанда тағйир дода наметавонад. Муайян шуд усулҳои асосии идоракунии хавфҳои молиявӣ аз қабилӣ: пешгирӣ (канорагирӣ), маҳаллисозӣ (маҳдудият), диверсификатсия, ҷуброн ва интиқоли хавф. Ҳар яке аз ин усулҳо дар алоҳидагӣ ё якҷоя истифода бурдан мумкин аст ва интиқоли онҳо аз таҷрибаю қобилияти роҳбар вобастагӣ дорад, ки ба тактикаи қабули қарорҳо, муносибати ғайрифаҳол ба хавф, сиёсати идоракунии хавфҳои корхона қабул карда мешаванд.

3. Таҳлил ва арзёбии вазъи кунунии молиявии корхонаҳои саноати хӯрокворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуд, ки дар натиҷа муаммоҳои, ки ба устувории молиявӣ ва рушди иқтисодии онҳо таъсири манфӣ мерасонад ошкор гардид. Таҳлили гузаронидашуда имкон медиҳад, ки тибқи маълумоти ҳисоботи молиявии муттаҳидшудаи корхонаҳои саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, тамоюли устувори пастишавии коэффитсиенти бозоргирии ҷорӣ яке аз муҳимтарин коэффитсиенти молиявии корхона дида мешавад, ки ба корхона барои пӯшонидани уҳдадорихои молиявии ҷорӣ дар муддати кӯтоҳ имкони қобилияти арзёбӣ медиҳад. Дар тамоми давраи таҳқиқот хавфҳои қарзи кредиторӣ ва

дебиторӣ зиёд шуданд, ки ба устувори молиявӣ таъсири манфӣ расонида, боиси хавфи пардохтнапазирии корхона оварда мерасонад. Муайян карда шуд, ки чунин динамика дар бораи таҳдиди ноустувори молиявӣ, маблағгузори гайриоқилонаи фаъолияти асосии истехсолӣ, аз даст додани назорат аз болои сармоя, иҷро нашудани шартномаҳо ва аз байн рафтани робитаҳо бо таъминкунандагон нишон медиҳад.

4. Таҳлили коррелятсионӣ байни нишондиҳандаҳои асосии фаъолияти молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуда, омилҳои таъсиррасон ба натиҷаҳо муайян карда шуданд. Зимни таҳқиқот аз натиҷаи таҳлили коррелятсионӣ маълум гардид, аз 5 омилҳои таъсиррасон ба пешгирии хавфи молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории, яъне коҳиш ёфтани қарзи кредиторӣ, омилҳои хариди воситаҳои асосӣ ва ҳаҷми фуруш, ҳамчун омилҳои таъсиррасон муайян гардиданд. Натиҷаи таҳлили регрессионии арзёбии фаъолияти молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон дод, ки вобастагии байни нишондодҳои натиҷавии қарзҳои кредиторӣ ва воситаҳои асосию ҳаҷми фуруш назаррас буда, ҳангоми ба як фоиз зиёд гардидани ҳаҷми харидории воситаҳои асосӣ дар корхонаҳои мазкур, дараҷаи қарзи кредиторӣ ба ҳисоби миёна ба 10,32 фоиз зиёд мегардад. Ҳангоми ба як фоиз зиёд гардидани ҳаҷми фуруш дар корхонаҳои саноатии хӯроквории ҷумҳурӣ, ба ҳисоби миёна сатҳи қарзи кредитории корхонаҳои мазкур ба 5,9426 фоиз коҳиш меёбад.

5. Дар асоси таҳлили хавфҳои молиявии корхонаҳо харитаи хавфҳои молиявӣ мувофиқи хусусиятҳои корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва пешниҳод шуд. Дар харитаи хавфҳои молиявӣ аз рӯи дараҷаи таъсири онҳо ба фаъолияти молиявӣ иқтисодии корхонаҳо ҷойгир карда шудаанд. Корхонаҳои мазкур ҳамасола ҳангоми банақшагирии фаъолияти молиявӣ иқтисодӣ бояд харитаи хавфи молиявиро вобаста ба нишондиҳандаи пазирии хавф, ки роҳбарият муқаррар кардааст, ташкил намоянд. Харитаи хавфи молиявӣ имкон медиҳад, ки тадбирҳои зерин амалӣ карда шаванд: муайян кардани сатҳи хавфҳои молиявӣ, ки корхонаҳои саноатӣ бештар дучор мешаванд; арзёбии ҳудуди намудҳои гуногуни хавфҳои молиявӣ ва муайян кардани талафоте, ки онҳо метавонанд ба бор оваранд; таҳлили таъсири хавфҳои молиявӣ ба фаъолияти ҷорӣ ва стратегияи корхонаҳои саноатӣ; барои пешгирӣ қардан ё кам кардани оқибатҳои хавфи молиявӣ ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии корхонаҳои саноатӣ маҷмӯи тадбирҳоро тартиб диҳанд.

6. Стратегияи идоракунии ба хавф нигаронидашуда дар корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо асоснок шудани роҳҳои рушди он таҳия ва пешниҳод гардид. Стратегияи пешниҳодгардида фаслҳои зеринро дар бар мегирад: вазифаҳо ва самтҳои шуъбаи идоракунии хавфҳо дар корхона; ҷорӣ намудани идоракунии ба хавф нигаронидашуда дар тамоми равандҳое, ки дар корхона ба амал меоянд; тартиботи муайян намудани хавфҳои молиявӣ; усулҳо ва тарзҳои арзёбии хавфҳои молиявӣ;

воситаҳои идоракунии хавфҳои молиявӣ; принципҳои ташаккули сандуқи хавфҳои молиявӣ; муайян кардани худуди пазириии хавфи корхона мебошад.

7. Ҳангоми гузаронидани таҳлили таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ дар доираи сохтани моделҳои низоми идоракунии ба хавф нигаронидашуда самтҳои асосии сиёсати идоракунии ба хавф нигаронидашуда дар корхонаи саноати хӯрокворӣ таҳия ва пешниҳод гардид. Татбиқи самтҳои асосии ин сиёсат ба корхонаҳо имконият медиҳад, ки ба сохтани низоми идоракунии ба хавф нигаронидашуда афзалият дода шавад. Паз аз ҷори намудани сиёсати мазкур ба низоми идоракунии корхона талаботҳо ва тартиботи арзёбии низоми идоракунии хавфҳо дақиқ омехта зарур аст ва тавсияҳо, ки аз рӯи натиҷаҳои он бароварда шуданд барои сари вақт бартараф намудани камбудии кумак мерасонанд.

4. **Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот** асарҳои бунёдии олимони соҳа оид ба молия ва хавфҳои молиявӣ, интишороти илмии олимони ватанӣ ва хориҷӣ, таҳқиқотҳо доир ба арзёбии хавфҳои молиявӣ ва усулҳои онҳо дар корхонаҳои саноатӣ ташкил медиҳанд. Натиҷаҳои илмӣ, хулоса ва пешниҳодҳои муаллиф, ки дар таҳқиқот мавҷуданд илман асоснок буда, баҳри тавсияи донишҳои назариявӣ дар соҳаи хавфҳои молиявӣ ва арзёбии идоракунии самараноки хавфҳои молиявӣ мусоидат менамоянд, инчунин як қатор пешниҳодҳои овардашуда метавонанд татбиқи амалии худро барои тақмили қонунгузори соҳа пайдо намуда бо назардошти манфиатҳои корхонаҳои саноати хӯрокворӣ татбиқ гардад. Натиҷаҳои илмии диссертатсия дар раванди таълим, зимни тадриси фанҳои таълимии “Идоракунии хавфҳои молиявӣ”, “Хавф-менеджмент”, “Молия”, “Менеджменти молиявӣ” дар ихтисосҳои иқтисодии муассисаҳои олии мамлакат истифода бурдан мумкин аст.

5. **Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот** дақиқии маълумотҳо, кифоягии ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, коркарди илмии натиҷаҳои таҳқиқот ва интишорот тасдиқ мегардад. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқотҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ пешниҳод карда шудааст.

6. **Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ (бо шарҳ ва соҳаи таҳқиқот)**. Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси 08.00.07. - молия, муомилоти пулӣ ва қарз ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат мекунад: банди 3.19. Назарияи қабули қарорҳо ва методҳои идоракунии таваккалҳои молиявӣ ва андозӣ; банди 3.20. Сарчашмаҳои маблағгузори субъектҳои хоҷагидорӣ, муаммоҳои муносибкунони сохтори сармоя; банди 5.4. Рушди методҳои арзёбии таваккалҳо ва таъсири онҳо ба арзиши бозорӣ; банди 5.5. Арзёбии дороиҳои молиявии корхона: муаммоҳо ва равишҳо.

7. **Саҳми шахсии доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот**. Саҳми шахсии муаллиф аз муайян намудани мақсад ва далелноккунии вазифаҳои диссертатсия иборат буда, ҷамъбастанӣ, мураттабсозӣ, арзёбӣ ва муайян кардани усулҳои асосии назариявӣ ва амалии таҳлили ҳолати низоми

молиявии корхонаҳои саноати хӯрокворӣ ва дурнамои рушди онро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаро гирифтааст. Натиҷаи алоҳидаи диссертатсия хангоми кор карда баромадани санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва татбиқи барномаҳои гуногуни молиявӣ дар ҷумҳурӣ истифода бурда мешаванд. Натиҷаҳои таҳқиқот дар шакли хулоса ва пешниҳодҳо дар мақолаҳои илмӣ нашр ва дар конференсияҳо дар солҳои 2016-2022 маъруза шудаанд.

8.Тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Натиҷаҳои асосӣ ва нуқтаҳои муҳими диссертатсия дар конференсияҳои илмию назариявии байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ, инчунин, дар конференсияҳои ҳарсолаи ҳайати профессорону устодон ва кормандони Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ироа гардидаанд. Бештари мақолаҳои муаллифи диссертатсия дар солҳои 2016-2022 дар маводи конференсияҳои илмию амалии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишкадаи сайёҳӣ, соҳибкорӣ ва хизмат, Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, Маркази тадқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯйи ҷоп омадаанд.

9.Интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия. Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ вобаста ба мавзуи диссертатсия 18 мақолаи илмӣ дар ҳаҷми 6,2 ҷузъи ҷопӣ таҳия намудааст, ки аз он 8 мақолааш дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар мақолаҳои илмии муаллиф дарҷ гардидаанд. Диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи менечменти молиявии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия дода шудааст.

10.Соҳтор ва ҳаҷми диссертатсия. Соҳтори диссертатсия дар асоси мақсаду вазифаҳои дар он гузошташуда муайян карда шудаанд. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, 9 фасл, хулосаву пешниҳодот, рӯйхати адабиёти истифодашуда бо фарогирии 180 номгӯй, 24 ҷадвал, 16 расм ва 3 диаграмма иборат буда, дар ҳаҷми 175 саҳифаи ҷопӣ ҷамъбаст гардидааст.

Навгонҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талаботҳои шаҳодатномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.07. - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз мутобиқат мекунад.

Доир ба мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ 18 мақолаи илмии муаллиф бо ҳаҷми умумии 6 ҷузъи ҷопӣ (дар яккамуаллифӣ ва ҳаммуаллифӣ) нашр гардидааст, ки аз онҳо 8 мақола дар маҷаллаҳои илмии тавсияшудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп карда шуданд.

ФЕҲРИСТИ ИНТИШОРОТИ МУАЛЛИФ ДОИР БА МАВЗУИ ТАҲҚИҚОТ

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшаванда:

[1-М]. Амиров М.С. Идоракунии таваккалҳои молиявӣ дар шароити номуайян [Матн] / М.С. Амиров, Х. Ҷураева //Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хисрав: (маҷаллаи илмӣ) Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. Қисми 2. ш.Бохтар 2018, №1/4 (57) С. 125 - 131.

[2-М]. Амиров М.С. Арзёбии иқтисодии самаранокии идоракунии хавфи молиявии корхонаҳо дар шароити муосир [Матн] / М.С. Амиров// Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ: - ш. Душанбе 2020, №8 С.221-231.

[3-М]. Амиров М.С. Асосҳои назариявии идоракунии хавфҳои молиявӣ дар ташкилот [Матн] / М.С. Амиров, Б.Г. Сафаров //Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон:- ш. Душанбе, 2020, №4 (24). С.73-81.

[4-М]. Амиров М.С. Моҳияти иқтисодӣ ва арзёбии хавфҳои молиявии ташкилотҳо [Матн] / М.С. Амиров, Х. Чураева //Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хисрав: (мачаллаи илмӣ) Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. Қисми 4. ш.Бохтар, 2021, №1/4 (62). С. 166 – 174.

[5-М]. Амиров М.С. Арзёбии омилҳои беруна ва дохилаи идоракунии хавфҳои молиявии корхона [Матн] / М.С. Амиров, Б.Г Сафаров //Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон: - ш. Душанбе, 2021, №1 (25). С. 43 - 48.

[6-М]. Амиров М.С. Таҷрибаи ҷаҳонии идоракунии хавфҳои молиявӣ дар корхонаҳои саноатӣ [Матн] / М.С. Амиров, Е.Ш. Мирзоева //Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон: - ш. Душанбе, 2021, №4/1 (29). С. 65 - 74.

[7-М]. Амиров М.С.Таҳлили таъсири хавфҳои молиявӣ ба рушди корхонаҳои саноати хуруқворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Б.Г. Сафаров, М.С. Амиров, Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон: - Душанбе 2022, №2 (31). С. 62-73

[8-А]. Амиров М.С. Хусусиятҳои модели бисермеъерии арзёбии хавфи молиявӣ дар корхонаҳои саноати хуруқвории Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] /М.С.Амиров/ Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон: - Душанбе 2022, №4 (33).

Дар дигар нашрияҳо:

[9-М]. Амиров М.С. Ҷанбаҳои назариявии инвеститсияҳои таваккалӣ дар фаъолияти соҳибкорӣ[Матн] /М.С. Амиров / Маводи конференсияи илмӣ - амалии байналмилалӣ дар мавзӯи “Ташаккули модели инвеститсионии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон”, Душанбе 2018, С. 70 – 74.

[10-М]. Амиров М.С. Идоракунии хавфи молиявӣ дар корхона: усулҳо ва моделҳо [Матн] /М.С. Амиров /Маҷмӯаи маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Иқтисодӣ рақамӣ: муаммоҳо рушд ва механизмҳои ҳалли он», ДДМИТ 12 декабри соли 2020, ш. Душанбе, -С-177 – 183.

[11-М]. Амиров М.С. Хавфи молиявӣ дар марҳилаи рушди устувори иқтисодӣ [Матн] /М.С. Амиров /Маводҳои конференсияи байналхалқии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Амалисозии ҳадафҳои рушди устувор: таҷрибаи хоричӣ ва миллӣ”, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Душанбе - 2020. С. 300 - 308.

[12-М]. Амиров М.С. Влияние финансового риска на инвестиционную активность предприятий Хатлонской области [Матн] /М.С. Амиров /Материалы международной научно - практической конференции “Использование современных методов управления в социально - экономическом развитии Республики Таджикистан” Российско-Таджикский (Славянский) университет. Душанбе - 2020г С. 161-166.

[13-М]. Амиров М.С. Усулҳои арзёби хавфи асҷорӣ ва танзими он дар фаъолияти соҳибкорӣ [Матн] /М.С. Амиров /Маводи конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ «Масъалаҳои рушди баҳисобгирии муҳосибӣ, менеҷмент ва фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», н. Рашт - 2021, С. 136 - 144.

[14-М]. Амиров М.С. Модели идоракунии хавфҳои лоиҳа дар корхонаҳои саноатӣ [Матн] /М.С. Амиров /Маҷмуаи мақолаҳои илмӣ конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Иқтисодиёт, идоракунии ва молия дар КАС: ҳолат ва дурнамои рушди илм дар асри 21”, Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур, ш. Душанбе - 2021, С. 149 - 153.

[15-М]. Амиров М.С. Усулҳои идоракунии хавфҳои асҷорӣ дар корхона [Матн] /М.С. Амиров /Маҷмуаи мақолаҳои конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи “Тоҷикистон дар низоми муосири муносибатҳои молиявӣ-қарзии байналмилалӣ”. Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, ш. Душанбе, - 2021, С. 395 - 399.

[16-М]. Амиров М.С. Идоракунии хавфҳои молиявӣ дар шароити иқтисодӣ [Матн] /М.С. Амиров /Маҷмуаи маводи конференсияи илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Механизми татбиқи сиёсати баҳисобгирии муҳосибӣ дар шароити индустриализунонии мамлакат: воқеият ва дурнамо» (ш. Душанбе, 23- юми октябри соли 2021), ДДМИТ соли 2021 С. 338 - 344

[17-М]. Амиров М.С. Устувори молиявии корхонаҳои саноати хӯрокворӣ [Матн] /М.С. Амиров /Маҷмуаи маводи конференсияи илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Низоми буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони истиқлолияти давлатӣ: ҳолат ва дурнамои рушди он», 7- уми декабри соли 2021, ДДМИТ, ш. Душанбе.

[18-М]. Амиров М.С. Пазироии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноатӣ омили рушди саноатунонии [Матн] /М.С. Амиров /Маводи Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ «Рушди баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит дар шароити гузариш ба иқтисодиёти рақамӣ ва саноатунонии босуръати кишвар» н. Рашт - 2022, С. 146 - 156.

Қарор қабул карда шуд:

1. Диссертатсияи Амиров М. С. дар мавзӯи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07. - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз пешниҳод гардидааст, ба талаботҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Амиров М. С. дар мавзуи «Арзёбии хавфҳои молиявии корхонаҳои саноати хӯроквории Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07. - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз барои баррасӣ ва ҳимоя ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA - 0014-и назди ДДМИТ пешниҳод карда шавад.

3. Қарори Шӯрои олимони факултети менеҷмент ва ҳуқуқи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон аз “15” 03 с.2023 протоколи № 8 тасдиқ карда шавад.

4. Назорати қарори мазкур ба зимаи раиси Шӯрои олимон, декани факултет вогузор карда шавад.

Натиҷаи овоздиҳӣ:

Тарафдор – 26;

Муқобил – нест;

Бетараф – нест.

Раиси ҷаласа

Декани факултети менеҷмент
ва ҳуқуқи иқтисодии ДДМИТ
н.и.и., дотсент

Хочазода Д.Қ.

Котиби илмӣ:

н.и.х., дотсент

Мирзоев С.А.

Муқарризи ҳолис:

н.и.и., профессори кафедраи
молияи ДДМИТ

Бегматов А.А.

Муқарризи ҳолис:

н.и.и., дотсент, мудири кафедраи
идоракунии молияи давлатии ДМТ

Икромов Ф.Н.

Имзоҳои Хочазода Д.Қ., Мирзоев С.А.
Бегматов А.А.- ро тасдиқ мекунам,

Сардори шӯбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ

“15” 03 с.2023

Шарипов У.А.

Имзои Икромов Ф.Н. - ро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

“16” 03 с.2023

Тавқиев Э.Ш.